

REISVERSLAG Hr. Ms. BORCULO EN Hr. Ms. ALBLAS

14 oktober—16 november
GARE LOCH — FASLANE

Hr. Ms. Borculo, commandant: luitenant ter zee der 2e klasse o.c. A. Tortike
Hr. Ms. Alblas, commandant: luitenant ter zee der 2e klasse R. Stöcker

Op 14 oktober vertrokken Hr. Ms. Borculo en Hr. Ms. Alblas naar Faslane, Gare Loch, voor het houden van proefnemingen. De te volgen route was vastgesteld, via Englands oostkust en door het Caledonian Canal. Op de dag van vertrek woei er een noordnoordwestelijke wind kracht 4, die echter later aanwakkerde tot kracht 6 met uitschieters tot kracht 7, waarbij de wind tevens draaide naar het noordoosten. De weerberichten van Nederlandse en Engelse stations werden zoveel mogelijk opgenomen, aan de hand waarvan twee maal daags een weerkaart werd samengesteld. Hr. Ms. Alblas was voor vertrek van de nodige voeding voorzien en had noodrantsoenen aan boord voor het geval dat het weer zo slecht zou worden, dat geen voeding kon worden overgenomen van Hr. Ms. Borculo.

In verband met slecht weer gingen beide schepen in de avond van 14 oktober ten anker in Bridlington Bay. Op 15 oktober toen de wind inmiddels was afgenomen tot kracht 4 gingen beide schepen ten 08.20 uur anker op en vervolgden de reis langs Englands oostkust. Op zondag 16 oktober passeerden de schepen Kinneards Head en nam de wind af in kracht tot 1-2 (beaufort) uit noordoostelijke richting, waardoor dit laatste gedeelte van de reis, alvorens het Caledonian Canal werd bereikt, onder een stralende zon langs de zeer afwisselende en mooie kust van Schotland, een genoegen werd. Hr. Ms. Alblas werd op zee van voeding voorzien, tevens hielden beide schepen enige manoeuvreeroefeningen. Ten 13.15 uur ankerden de schepen in de Inverness Firth in verband met het feit dat in de zeemansgids van het betrokken gebied vermeld staat dat zondags geen schepen geschut worden in het Caledonian Canal. Na aanboordkomst van de loods werd bericht ontvangen dat doorgeschut kon worden om daarna in het Muirtown-Bassin af te meren, ten einde de volgende dag direct door te varen door het Caledonian Canal. Ten 17.05 uur nadat met eigen mankracht door de zeesluizen was geschut, meerde Hr. Ms. Alblas langszij van Hr. Ms. Borculo waarna de eerste voorzien werd van water en voeding. Op maandag 17 oktober waren beide schepen ten 06.30 uur stoomklaar terwijl de aangevraagde loods voor het Caledonian Canal aan boord was gekomen.

Het vertrek moest uitgesteld worden in verband met de nog te passeren trein over de spoorbrug waarvoor beide schepen gemeerd lagen. Ten 07.30 werd ontmeerd en werd een aanvang gemaakt met het mooiste gedeelte van de reis, de vaart door het Caledonian Canal. In Inverness werden de eerste vijf sluizen doorgeschut en vervolgens stoomden beide schepen door het zeer nauwe kanaal met 5 mijl vaart en variërende koersen naar het Loch Ness. Hier werd maximale vaart gelopen om Hr. Ms. Alblas zodanig voor te blijven dat zij niet onnodig zou worden opgehouden tijdens het schutten in de nog resterende sluizen. Hr. Ms. Borculo was volgens opgave van de Super Intendent van het Caledonian Canal wel één van de grootste schepen welke ooit was doorgeschut. Dit viel ook op in verband met de centimeters waarmee gewerkt moest worden tijdens het afmeren in de sluizen. In de Super Intendents Office werd een reglement ontvangen en tevens enkele touristische kaarten en boekwerken voor het Caledonian Canal, waar uiteraard het Loch Ness met het Monster in werden vermeld. In Fort Augustus werden de sluizen dank zij het (reeds!) geroutineerde werken van de bemanning snel gepasseerd. Na Loch Oich werd Laggan Locks bereikt alwaar ten 17.20 uur beide schepen voor de nacht langs elkaar afmeerden. Op dinsdag 18 oktober ten 07.00 uur zetten beide schepen de reis voort om ten 15.00 uur Corpach, de westelijke ingang van het Caledonian Canal te

bereiken. Na doorschutten stoomde beide schepen naar Faslane via Firth of Lorne en Muil of Kintyre. Ten 20.20 uur kwam een stormwaarschuwing. De wind was inmiddels op gaan steken tot 6 — 7 uit zuidoostelijke richting gepaard gaande met hevige regen. Het zicht was slecht. In verband met de weersverwachtingen werd ten anker gegaan in Loch Tarbert.

De beschutting in deze Loch tegen de oostelijke wind was zeer goed. Gedurende de nacht wakkerde de wind aan tot kracht 8 en draaide naar het zuiden. Gezien het weerbericht op 19 oktober waarin vermeld stond dat de wind uit zuidwestelijke richting zou gaan waaien en de betrokken zeemansgids hiervoor waarschuwde in verband met de Atlantische deining welke tot in voornoemde ankerplaats doorzette, werd besloten naar Oban op te stomen voor het uitvoeren van reparaties en het afwachten van gunstige weersomstandigheden. Ten 12.20 uur meerden beide schepen te Oban om weder te vertrekken op 20 okt. ten 08.15 uur na ontvangst van het weerbericht. Via Sound of Islay en Muil of Kintyre bereikten beide schepen Kempock Point, Greenock, ten 21.00 uur alwaar beide schepen een loods aan boord namen overeenkomstig de aldaar bestaande voorschriften. Tevens kwam de liaison officer van het SM 3 (HMS Adamant) aan boord die ons welkom heette in Schotland. De wind was inmiddels opgestoken tot windkracht 6 — 7 uit oostelijke richting met striemende regen. Ten 22.05 uur meerden beide schepen langs zij HMS Exmouth te Faslane. Beide commandanten legden op vrijdag 21 oktober bezoeken af bij de commandanten van respectievelijk SM 3 (aan boord HMS Adamant), HMS Exmouth. Tegenbezoeken werden als gedaan beschouwd. Op zondag 23 oktober ontmeerden Hr. Ms. Borculo en Hr. Ms. Alblas om op te stomen naar Inveraray, Argyllshire, waar beide schepen ten 17.35 uur aan de steiger meerden. Op maandag 24 oktober begon Hr. Ms. Alblas met de proefnemingen welke duurden tot zaterdag 29 oktober. Op donderdag 27 oktober bood de admiralty research laboratory een cocktailparty, aan commandanten en officieren in het St. George hotel te Inverrary. Voor de bemanningen van beide schepen werd naast het filmdraaien aan boord in de avonden, een excursie georganiseerd naar het kasteeltje Inverrary van de Duke of Argyll, waarbij de commandanten eveneens hun opwachting gemaakt hadden in verband met bovengenoemde excursie. Tevens was een Schots dansfeest georganiseerd voor de bemanning op vrijdagavond 28 oktober. Op 29 oktober ontmeerden beide schepen ten 07.20 uur en stoomden via Loch Fyne naar Faslane alwaar werd afgemeerd ten 13.15 uur langs zij HMS Blackwood. Te Faslane was transport ter beschikking gesteld voor beide commandanten en officieren.

Op 29 oktober gaven HMS Adamant en HMS Exmouth een cocktailparty en des avonds een diner voor commandanten en officieren, waaraan door alle Nederlandse officieren werd deelgenomen. Op zondag 30 oktober gaven commandant en officieren van de beide mijnenvegers een cocktailparty aan boord van Hr. Ms. Borculo voor de commandanten en een beperkt aantal (in verband met de aanwezige ruimte in mijnenvegers) officieren van HMS Adamant, HMS Exmouth en HMS Blackwood. Op maandag 31 oktober ten 07.50 uur ontmeerden beide schepen en aanvaardde de terugreis via Oban en het Caledonian Canal onder zeer gunstige weersomstandigheden. Op de achtermiddag stak de wind op tot kracht 6 uit zuidoostelijke richting en werd tevens een stormwaarschuwing ontvangen kracht 9 — 10 (beaufort) uit dezelfde richting. Op 1 november waren betrokken stormwaarschuwingen nog steeds van kracht en besloten wij te Oban te blijven totdat de windkracht afgenomen was. De waarschuwingen bleven echter van kracht en draaide daarbij naar het noordoosten, waarbij het afgemeerd blijven liggen te Oban niet verantwoord was in verband met de in de baai bij noordoostelijke wind heersende deining. Hierop ontmeerden beide schepen op 2 november en stoomden naar Corpach alwaar doorgeschut werd 1 uur voor de normale opening van de zeesluizen naar het Caledonian Canal (normale tijden zijn 2 uur voor tot 2 uur na hoogwater

Corpach). Hr. Ms. Borculo meerde daarna boven „Neptunes Staircase” (8 sluizen) aan de zeer goede houten steiger en Hr. Ms. Alblas wegens het niet doorschutten na het invallen van de duisternis vóór de 8 sluizen ten 16.45 uur. Op 3 november na het doorschutten van Hr. Ms. Alblas zetten beide schepen de reis voort. Gedurende de nacht meerden beide schepen aan de steiger in Loch Ness. (Fort Augustus).

Op 4 november werd een duikersonderzoek gehouden. Daar de schroeven van beide schepen in verband met het af en toe zeer dicht langs de oevers passeren. Ten 12.40 bereikten beide schepen Inverness. De weersverwachtingen waren niet gunstig (wind noordoost 5 - 6 en uitschieters tot 7). Tevens werd uit Nederland een weerbericht ontvangen met stormwaarschuwingen voor de gebieden Fladengronden en Doggersbank. Hierop besloten wij de haven van Inverness binnen te lopen om tevens voeding aan te kopen en water te laden. De bestelde loods kwam ten 16.41 aan boord. Bij het naar binnen lopen van de haven van Inverness raakte Hr. Ms. Borculo bij laag water geboeid, op een niet in de kaart aangebrachte bank. Hr. Ms. Alblas ging hierop ten anker in de Inverness Firth. Hr. Ms. Borculo raakte wederom vlot ten 20.17 uur en stoomde de haven van Inverness binnen om tevens de volgende dag een duikersonderzoek in te stellen naar de schade onder de waterlijn welke na controle beperkt bleek tot de schroeven. Op de 5e november 's morgens ontmeerde Hr. Ms. Borculo en ging Hr. Ms. Alblas anker op om via de Moray Firth de terugreis naar Nederland te aanvaarden. Ter hoogte van Bucky waren de weersomstandigheden zodanig geworden dat de commandanten besloten op te stomen naar Invergordon en daar beter weer af te wachten. Op de eerste wacht bereikten beide schepen deze haven. Op woensdag 9 november 's morgens kwamen Hr. Ms. Aalsmeer en Hr. Ms. Meppel te Invergordon om respectievelijk Hr. Ms. Borculo en Hr. Ms. Alblas naar huis te escorteren. Op de voormiddag van 9 november vertrokken genoemde schepen, om echter, in verband met slechte weersomstandigheden en ongunstige weersverwachtingen, diezelfde dag nog terug te keren. Om 10.00 uur van de 14 november werd wederom de thuisreis aanvaard. Gedurende de nacht van 14 op 15 november stak de wind wederom op tot windkracht 8 met uitschieters tot windkracht 9. Hr. Ms. Meppel en Hr. Ms. Alblas zochten hiertegen beschutting in de haven van Peter Head, waardoor zij eerst op 17 november Den Helder bereikten. Hr. Ms. Aalsmeer en Hr. Ms. Borculo, die de thuisreis niet hadden behoeven te onderbreken waren daar reeds op de 16e november aangekomen.